

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1931 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående införande av s. k. decisiv folkomröstning.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 207, har herr *Lindhagen* hemställt, »att riksdagen ville begära, att Kungl. Maj:t måtte överväga införandet i någon form av verklig eller så kallad decisiv folkomröstning samt framlägga förslag om tillägg till grundlagarna i sådant syfte».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I sin skrivelse nr 343 anhöll 1920 års riksdag hos Kungl. Maj:t om en allsidig utredning rörande folkomröstningsinstitutets verkningar i främmande länder och huruvida, i vilken utsträckning samt under vilka former och betingelser institutet måtte kunna införas i vår författning. Med anledning härav tillsattes samma år en kommitté med uppdrag att verkställa det begärda utredningsarbetet. Denna kommitté avgav år 1921 betänkande med förslag om införande av grundlagsbestämmelser om konsultativ folkomröstning; detta förslag framfördes motionsvis vid samma års riksdag, antogs av båda kamrarna och genomfördes definitivt vid 1922 års riksdag. Följande år avlämnade kommittén ett andra betänkande, omfattande frågan om decisiv (avgörande) folkomröstning. I detta betänkande kom kommittén till slutsatsen, att nuvarande förhållanden i vårt land icke gäve tillräckliga skäl för att framlägga förslag om införande av ett decisivt folkomröstningsinstitut i Sveriges författning. Som ett skäl för denna sin uppfattning framhöll kommittén bland annat, att tanken på ett decisivt folkomröstningsinstitut icke ägde någon större aktualitet. De framförda reformkraven hade enligt kommitténs mening icke fått det fäste i den allmänna opinionen, som borde utgöra en förutsättning för en positiv lösning. Under återopande av de av folkomröstningskommittén angivna skäl avstyrkte konstitutionsutskottet vid 1926 och 1928 års riksdagar av herr *Lindhagen* väckta förslag angående decisiv folkomröstning, och biföll riksdagen vid båda dessa tillfällen utskottets hemställan. Någon omständighet av beskaffenhet att böra föranleda ett förändrat ståndpunktstagande till frågan har se-

dan dess icke tillkommit. Det bristande intresse för tillämpningen av nu gällande grundlagsbestämmelser om folkomröstning i dess konsultativa form, som kommit till uttryck bland annat däri, att riksdagen efter behandlingen år 1922 av frågan om inhämtande av folkets mening angående rusdrycksförbud icke vid något tillfälle handlagt någon fråga om detta grundlagsbuds tillämpning, visar, att folkomröstningsinstitutet åtminstone icke ännu fått det fäste i den allmänna opinionen, som utgör en av förutsättningarna för dess vidare utvidgning i författningen till decisiv form. Härtill kommer, att det syftemål, som motionären synes vilja ernå genom sitt förslag, enligt utskottets tanke icke lär kunna främjas på den av honom föreslagna vägen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 april 1931.

På konstitutionsutskottets vägnar:

AUG. SÄVSTRÖM.

Närvarande: Herrar *Reuterskiöld**, *Sävström*, *Strömberg*, *Thulin*, *Sundberg**, *Vennerström*, *Hellberg*, *Mellén**, *Larsén*, *Valfrid Eriksson*, *Johansson-Dahr**, *Gustafson* i Kasenberg*, *Jansson* i Edsbäcken, *Borg**, *Persson* i Trången, *Hallén**, *Forssell**, *Holmström*, *Brännberg* och *Björck* i Kristianstad.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

- 1) av herr *Thulin* beträffande motiveringen.
 - 2) av herr *Vennerström*.
-